

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

28 Vtrum satisfactio iniuncta a sacerdote sit sacramentalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

dum se non est contra legem Dei, vt leuare festum de terra, vel iurare, apprehendatur errante conscientia ut contra legem Dei existens, & sic voluntas in ipsum feratur, manifestum est quod voluntas feratur per se loquendo & formaliter, in id quod est contra legem Dei: materialiter autem in id quod non est contra legem Dei, immo forte in id quod est secundum legem Dei: & ideo manifestum est quod est tibi contemptus legis Dei, & ideo necesse est quod sit tibi peccatum. Et ideo dicendum est, quod omnis conscientia siue recta, siue erronea, siue in per se malis, siue in indifferentibus est obligatoria, ita quod qui contra conscientiam facit, peccat.

D. 384

AD PRIMUM ergo dicendum, quod licet hæreticus qui iurat conscientia erronea contradicente, materialiter loquendo, non faciat contra legem Dei, tamen formaliter loquendo contra legem Dei facit, ut ostensum est.

AD II. Dicendum, quod si alicui dicta conscientia, vt faciat illud quod est contra legem Dei, si non faciat, peccat: & similiter si faciat, peccat, quia ignorantia iuris non excusat a peccato, nisi forte sit ignorantia inuincibilis, sicut est in furiosis & amensibus quæ omnino excusat. Nec tamen sequitur quod sit perplexus simpliciter, sed secundum quid, potest enim erroneam conscientiam deponere, & tunc faciens secundum legem Dei non peccat. Non est autem inconueniens, quod aliquo posito aliquis homo sit perplexus, sicut sacerdos qui tenet cantare, si sit in peccato peccat cantando, & non cantando, nec tamen est simpliciter perplexus, quia potest penitentiam agere, & absque peccato cantare: sicut etiam in syllogisticis, uno quodam inconuenienti dato, alia contingunt, ut dicitur in primo physicorum.

Ter. com. 9.

QVÆSTIO XIII.

DE INDE QUÆSTUM EST DE PENITENTIA. Et circa hoc quæsitum sunt duo.

PRIMO, Vtrum si aliquis sacerdos penitenti dicat, Quicquid boni feceris, sit tibi in remissionem peccatorum, sit satisfactio sacramentalis.

SECUNDO, Vtrum ei qui prætermisit diuinum officium dicere, cum tenetur ad ipsum, possit imponi alia penitentia pro tali omissione, vel sit ei imponendum quod iteret quod omisit.

ARTICVLVS XXVIII.

Vtrum satisfactio uniuersaliter iniuncta a sacerdote sit sacramentalis.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur quod prædicta satisfactio non sit sacramentalis. Sacramentalis enim satisfactio ad aliquid ligat: sed ille cui prædictus modus satisfactionis indicitur, ad nihil ligatur. ergo uidetur quod non sit sacramentalis satisfactio.

SED CONTRA. Illa uidetur esse sacramentalis satisfactio, quia perfecta ad nihil aliud homo tenetur: sed penitens, cui sic satisfactio iniungitur a sacerdote, nihil aliud tenetur implere, cum nihil sit aliud sibi mandatum. ergo huiusmodi satisfactio est sacramentalis.

RESPON. Dicendum, quod hic est quadruplici distinctione vtendum. Primo enim considerandum est, quod peccator est debitor alicuius satisfactionis dupliciter. Vno modo, ex iniunctione sacerdotis. Alio modo, ex peccato commisso, unde si contingat quod sacerdos minorem satisfactionem impo-

ponat penitenti quam sit illa ad quam obligatur ex quantitate sui peccati, subtracto eo quod remittitur uirtute clauium, & contritionis precedentis, nihilominus penitens ad aliquid ulterius obligatur, quod si in hac uita non proficiat, in purgatorio exoluet: & econuerso, si sacerdos imponat maiorem penitentiam quam penitens facere teneatur penitente remissione, quæ est facta per vim clauium & contritione precedente, nihilominus penitens tenetur facere quod sibi iniunctum est, si ad sit facultas. Secundo, considerandum quod opus quod quis facit ex iniunctione sacerdotis, dupliciter ualet penitenti.

Vno modo ex natura operis: alio modo ex ui clauium. Cum enim satisfactio a sacerdote absolvente iniuncta sit pars penitentia, manifestum est quod in ea operatur vis clauium, ita quod amplius ualet ad expiandum peccatum, quam si proprio arbitrio homo faceret idem opus. Tertio considerandum est, quod satisfactio ad duo ualet. Valet enim ad expiationem culpæ præteritæ, ualet & ad cautelam culpæ futuræ: sicut cum homo ieiunat, per hoc præbetur ei remedium contra futuras concupiscentias carnis. Item quarto considerandum est, quod sacerdos potest penitenti satisfactionem iniungere vel ex proprio arbitrio, vel eia ex consilio alieno. Est ergo dicendum quod sicut potest sacerdos iniungere satisfactionem penitenti ex arbitrio alieno, & ex arbitrio ipsius penitentis, sicut si dicat, Facias hoc si potes, & si non potes, facias hoc. Et simile uidetur cum sacerdos dicit, Quicquid boni feceris, sit tibi in remissionem peccatorum. Videtur autem satisfactio conueniens, quod sacerdos non oneret penitentem graui pondere satisfactionis, quia sicut paruus ignis a multis lignis superpositis facili extinguitur, ita posset contingere quod paruus affectus contritionis in penitente nuper excitatus, per graue onus satisfactionis extingueretur peccatore totaliter desperante. Vnde melius est quod sacerdos penitenti indicat quanta penitentia esset sibi pro peccatis iniungenda, & iniungat sibi nihilominus aliquid, quod penitens tolerabiliter ferat, ex cuius implerione affluat ut maiora impleat, quæ etiam sacerdos sibi iniungere non attentasset, & hæc quæ præter iniunctionem expressam facit, accipiunt maiorem uim expiationis culpæ præteritæ ex illa generali iniunctione qua sacerdos dicit, Quicquid boni feceris, sit tibi in remissionem peccatorum, unde laudabiliter constituit hoc a multis sacerdotibus dici, licet non habeant maiorem uim ad præbendum remedium contra culpam futuram, & quantum ad hoc talis satisfactio est sacramentalis in quantum uirtute clauium est culpæ commissæ expiatiua.

Et per hoc patet responsio ad obiecta.

ARTICVLVS XXIX.

Vtrum ei qui omisit dicere diuinum officium, sit iniungendum ut iterato dicat.

AD SECUNDUM sic proceditur. Vt quod ei qui omisit dicere diuinum officium, sit iniungendum ut iterato dicat. Qui enim tenetur ad aliquod debitum speciale implendum, non potest liberari nisi debitum soluat. Si ergo aliquis tenebatur ad hoc debitum, ut scilicet diuinum officium diceret, ut quod non possit absolui, nisi hoc debitum soluat.

SED CONTRA est, quod penitentia sunt arbitrarie, ergo pro peccato talis omissionis quæcumque penitentia secundum arbitrium sacerdotis potest imponi.

RESPON. Dicendum, quod in omni diuino officio

ar. 21. ca. ad i. de temp. officio.

21. 2. q. 6. c. 2.